

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Cornelij papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

Decreta Cornelij pape.

magnatorum effodit, virtutes populorum cōcidit & gētes fortes dissoluit. Lingua tertia mulieres veridicas eiecit & priuauit illas de laboribus suis. Qui respicit illā nō habebit requiē, nec habitabit in requiē. Flagelli plaga liuorē facit, plaga autē linguę cōminuit ossa. Multi ceciderūt in ore gladij, sed nō sic quō q̄ interierūt p̄ linguā suā. Btūs est q̄ tectus ē à lingua neq̄, & q̄ in iracundiā illius nō trāsīuit, & q̄ nō attraxit iugū eius, & vinculis eius nō est ligatus. ¶ Iugū em̄ illius iugū ferreū est, & vinculū illius vinculū æreū est, mors illius mors neq̄sima, & vtilis potius in fern⁹ q̄ illa. Perseuerātia illius nō p̄manebit, sed obtinebit vias iniustorū, & flāma sua nō cōbu ret iustos. Qui derelinquūt deū incidūt in illā, & exardescet in illis & nō extinguet & imittet in illos q̄sī leo, & q̄sī p̄dus lædet illos. Sepi aures tuas spinis & noli audire linguā neq̄, & ori tuo facito ostia & seras aurib⁹ tuis, auge tuū & argētū cōfla, & verbis tuis facito staterā, & frenos ori tuo rectos. Attēde ne forte labaris in lingua tua & cadas in cōspectu inimicorū infidiātū tibi, & sit casus tuus isanabilis ī mortē. Ita caueāt oēs & cohibeāt linguas suas à malo, & labia eorū ne loquant̄ dolū. ¶ De cætero charissimi cōfortamini ī dño & ī potētia virtutis eius, iduite vos arma dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli, qm̄ nō est nobis colluctatio aduersus carnē & sanguinē, sed aduersus p̄ncipes & p̄tates, aduersus mūdi rectores tenebrasq̄ habē, cōtra spūa lia neq̄tiae ī cœlestibus, p̄pterea accipite armaturā dei vt possitis resistere ī die malo & ī oibus p̄fecti stare. State ergo succincti libos v̄sos ī veritate & iduti lorica iustitię & calciati pedes ī p̄paratōe euāgelij pacis, ī oibus sumētes scutū fidei in q̄ possitis oīa tela neq̄sima ignea extinguerē. Et galeā salutis assumite, & gladiū spūs scti qd̄ ē verbū dei. Hęc fr̄ q̄ tibi scripsimus gnāte oibus nota fieri volumus, vt q̄ ceteros tagūt, oibus nota fiāt, ops deus te frater & reliq̄s fr̄es nō stros vbiq̄ cōsistētes p̄tegat v̄sq̄ ī finē, q̄ cūctū mūdū dignatus est redimere Iesus Ch̄s dñs n̄r q̄ est b̄ndictus ī secula, amē. Data. XVII. Calē. Nouēb. Africano & Decio. IIII. CC. concess.

Incipiunt decreta Cornelij pape. De translatione corporum Apostolorum, Et quibusdam hæreticis.

B
Anno dñi
255, Des
cio impe
ratores res
gnante

Harissimis atq̄ dilectissimis fratribus sanctę dei ecclesię filijs & oibus dño recta fide famulātib⁹ Cornelius ep̄s, vidēs charitatis v̄rę beniuolētiā q̄a ap̄osq̄ amatores estis, eorūq̄ fidē & doctrinā tenetis, decreui vobis scribere dño autore q̄dā ex his q̄ nūc t̄pis necessaria sūt sciri, & q̄ apud nos ī ecclesia auxiliāte dño Romana meritis ap̄osq̄ nup̄ acta sunt siue gerunt, qm̄ patrocinate charitate credo vos paterna grā scripta sedis ap̄licę libēter suscipe, & mādāta eius pagere, atq̄ de eius p̄fectibus gratulari, q̄a q̄sq̄ se in radice charitatis inserit, nec à viriditate desiccat, nec à fructibus inanescit, nec amore sc̄cūditatis opus efficax amittit. Ipsa em̄ charitas exercet corda fidelīū, sensus corroborat, vt nihil graue, nihil difficile, sed fiat totū dulce qd̄ agit, dū eius p̄p̄riū sit nutrire cōcordiā, seruare mādāta, atq̄ dissociata cōiūgere, praua dirigere, & ceteras virtutes p̄fecti onis suę munimine solidare. Quapropter rogo vos nobis cōgratulari, q̄a rogatu cuiusdā deo te fceiæ atq̄ nobiliss. matronę Lucinę leuata sunt corpa ap̄osq̄ Petri & Pauli de Catacūbis, & primo qd̄ b̄ti Pauli corpus leuatū silētio ac positū ē in p̄diū p̄dicte matronę via ostēsi ad lat⁹ vbi decollatus ē. Postea vero b̄ti ap̄osq̄ p̄ncipis Petri accepimus corpus, & cōdecēter posuimus illud iuxta locū vbi crucifixus ē inter corpa sctōrū ep̄osq̄ in tēplo Apollinis ī mōte aureo in Vaticanū palatij Neronis tertio Calēdarū Iuliā: die, orātes deū & dñm n̄rm Iesum Ch̄m, vt intercedētibus suis sctis ap̄lis maculas v̄rorū purget p̄ctōrū, & ī sua vos cōseruet volūtate diebus vitę v̄rę, & ī fructu boni opis vos p̄seuerabiles reddat. Vos vero his cōgaudete q̄a & ipsi scti ap̄ost. de v̄ro cōgratulant̄ gaudio, vos sp̄ deū laudate vt ipse glorificet in vobis: scriptū ē em̄ Quid retribuā dño p̄ oibus q̄ retribuit mihi Calicē salutaris accipiā & nomē dñi iuocabo. Tm̄ em̄ à nobis exigit q̄tū possum⁹ famulatus n̄ri obsequio cōmodare, vñ qd̄ tāto nos necesse est īportunis p̄dicatōibus īsistere q̄to nobis p̄fectę negotiātōis credit duplicata talētoz assignatio, atq̄ dñicę vocis ad suscipiēdā eius requiē suadet assertio. ¶ Hęc iuidēs antiquus hostis suscitauit nobis aduersariū Nouatū rectę fidei & sanctę doctrinę æmulū, q̄ extra ecclesiā ordinauit Nouatianū, & ī Affrica Nicostatū, vtrosq̄ hereticos sicut ille erat, Hi vero conatib⁹, q̄ bus potuerūt multos à recta & catholica fide suadētes recedere fecerūt, & post se ī p̄uersam & deo odibilē doctrinā corrūere p̄suaserūt, Sed sicut istoz tergiversatōibus nimis sumus cōtristati & de eorū p̄ditōe cōtristati, sic de aliorū cōuersatōe dño auxiliāte sum⁹ letificati. Deus at̄ ops q̄ tristibus miscet letia oppido nos letificauit, q̄ qdā cōfessores q̄ dudū fuerāt fideles à nobis & à recta fide diabolo īstigate se separātes cū Maxio p̄bro ad ecclesiā catholicā & fidē rectā sūt reuersi, & denuo sicut prius facti sunt cōfessores fideles. Quapropter charissimi hortamur vos & desp̄camur p̄ dñm n̄rm Iesum Ch̄m, vt & p̄dictos hereticos, & oēs q̄s à recta fide & doctrina apostatare cognoueritis, exhortatōib⁹ & bonis studijs v̄ris ad catholicā fidē & rectā doctrinā conuert

cōuertere cōrēdite, & in dei uolūtate persistere suadete. Et nō solū hos, sed oēs quā nōdū fidē rectā perceperūt ad catholicā fidē perducere festinate, qā neq; mors, neq; uita, neq; angeli, neq; principatus, neq; instātia, neq; futura, neq; fortitudo, neq; altitudo, neq; pfundū, neque creatura alia (magistro gētū docēte) poterit nos separare à charitate dñi nři Iesu Chři, & que in ipso est recta fide. Nolite itaq; amittere cōfidentia uestrā, q̄ magnā habet remunerationē. Patiētia em̄ nobis necessaria est ad colluctatōes aduersariōꝝ, quatenus fidē itemeratā vsq; in finē cōseruātes repromissionē percipiamus quā repromisit his q̄ legitime certare properant. Adhuc em̄ modicū aliquātulū q̄ uēturus est ueniet & nō tardabit. Ecce em̄ iudex ante ianuā assistit coronas hilariter p̄mittes his q̄ pro eo passionibus submittunt. Quod si subtraxerit se q̄s, nō placebit aīx meā, sed cadet de p̄missiōe propter negationē. Nos autē nō sumus subtractionis in perditionē, sed fidei in acquisitionē aīx. Propter qd̄ assumite arma dei, ut possitis resistere i die malo aduersus oēs inimicos sanctę ecclesię & uřos, & iduite uos lorica iustitię, & calciati pedes in p̄parationē euāgelij pacis, in oibus assumētes scutū fidei, in q̄ possitis oīa iacula nequissimi ignita extinguerē. Et galeā salutis assumite, & gladiū spūs qd̄ est uerbū dei p̄ oēm orationē & obsecrationē radicati & fundati in solatio fratꝝ pro Chřo Iesu dño nřo. Sed & nunc frēs cōmēdamus uos dño & oēs uerbo gr̄x eius, q̄ p̄t perficere & dare hęreditatē nobis cū oibus sc̄tis. Ipse autē deus pacis & cōsolatōis det uobis idip̄m sapere in alterutrū, ut uobis inuicē succurratis & nō sitis diuisi, ut uinimes uuo ore, & uuo corde honorificetis eū in concordia & cōsolationē fratꝝ, q̄ p̄t cōfirmare uos secūdu euāgelium eius iuxta reuelationē æterni mysterij tēporibus. s. p̄petuis, q̄bus uobis futuroꝝ gaudioꝝ largiēda sunt munera. Sūmopere cōsiderare etiā debetis q̄ illi q̄ fratribus inuidēt eosq; dānare atq; perdere cupiūt p̄ se sua dogmata destruunt. Dicit em̄ dñs: Omne regnū in se diuisum nō stabit, & oīs sc̄ia & lex aduersum se diuisa nō stabit. Ideoq; necesse est ut cōcorditer salubres suscipiatis hortatus, & nihil per contentionē agētes, sed ad omne studiū deuotionis unanimes diuinis & apostolicis cōstitutionibus pareatis. Data. VII. Idus Septembris, Decio & Maximo. IIII. CC.

Item epistola Cornelij pape. Orientali episcopo

directa, ne sacerdotes domini iurare præsumant vel compellantur.

Cornelius eps Rufo cōepo in dño salutē. Exigit dilectio tua frater charissime, ut ex autoritate sedis apostolicę tuis deberemus cōsultibus r̄ndere. Quod licet nō prolixē, sed succincte agere festinarem propter quasdā importunitates q̄ nostris p̄peditibus p̄ctis in nos superuenere, tuis tñ per reliqua sc̄toꝝ patꝝ instituta studijs perquirere latius, & inuestigare permittimus. Nō em̄ p̄t mens attrita & oneribus atq; ip̄portunitatibus grauata tantū boni peragere q̄tū delectata & oppressiōibus soluta. Nō ergo ista ob id p̄tulimus, ut hęc & alia q̄ necessaria fore cognouerimus tuę sc̄titati uelimus denegare, sed qd̄ hic minus inuenit, latius perquirat. Sac̄m autē haftenus à summis sacerdotibus vel reliquis exigi, nisi pro fide recta minime cognouimus, nec spontaneos iurasse reperimus. Sūmopere ergo S. Iacobus apostolus prohibēs sac̄m loquitur dicēs: Ante oīa frēs mei nolite iurare, neq; p̄ ccelū, neq; p̄ terrā, neq; aliud quodcūq; iuramētū. Sit autē sermo uester, est est, nō nō, ut nō sub iudicio decidatis. Et dñs in euāgelio ait, Audistis qā dictū est antiquis, nō periurabis, reddes autē dño iuramēta tua. Ego autē dico uobis, non iurare oīno, neq; per ccelū, qā thronus dei est, neq; per terrā qā scabellū est pedū eius, neq; p̄ Hierosolymā qā ciuitas magni regis est, neque per caput tuū iuraueris, qā nō potes unū capillū albū facere aut nigrū. Sit autē sermo uester, est est, nō nō. Quod autē his abundātius est, à malo est. i. ab exigēte & à iurāte. Hęc frater charissimē ipse dñs prohibet, id est non debere iurare, hęc apostoli maxime omnes, hęc sancti uiri p̄decessores nostri qui huic sanctę uniuersali apostolicę ecclesię p̄fuerūt ante nos, hęc prophete & reliqui sancti doctores per uniuersum mundū dispersi ad p̄dicandū, iuramentum fieri uetant. Quorum nos exempla si cōperimus enumerare, aut in schedula hac inserere aū deficeret hora diei q̄ eoz̄ exemploꝝ de hac causa prohibita. Quæ nos sanctoꝝ sequētes apostoloꝝ eorumq; successoꝝ iura firmamus, & sacramenta incauta fieri prohibemus. Vnde & ipse dñs in tabulis lapideis quas Moysi dedit propria manu sc̄ip̄it dicens: Vide ne assumas nomen dei tui inuanum, & reliqua. Nos autē (ut paulo superius p̄alibauimus) sacramentū episcopis nescimus oblatū, nec unq̄ fieri debet, quoniā (ut supra memoratū est) p̄ceptū est nobis à domino non iurandū, neq; per ccelum, quia thronus dei est, neq; per terram, quia scabellum est pedum eius, neq; per caput suum, quia nullus potest unum capillū creare. Vnusquisq; enim sicut ante altare stans dei timorem habet p̄ oculis & propriā conscientiam mundam seruat deo, quod in memoriā retinet, nullatenus habet intermittere, quoniā os quod mentitur occidit animā. Et apostolus ait. Loquimini ueritatē unusquisq; cū proximo suo, quoniam sum-

Decreta Lucij pape.

mus inuicem mēbra, Et alibi: Nolite mentiri inuicē. ¶ Hæc sunt præcepta saluatoris, hæc prophetarum, hæc sanctorum patrum instituta. Quæ si quis inuicem duxerit hostis est animæ suæ, quia nemo contra prophetas, nemo contra apostolum, nemo contra euangelium facit aliquid absque periculo. ¶ Et summopere præuidendum est, ne pastorem suum oues quæ ei commissa fuerant reprehēdere (nisi à fide exorbitauerit) neque accusare præsumat, quoniā tales accusationes vim non habent, neque eis nocere possunt. Vnum vero charissimum (ut ait beatus apostolus Petrus) non lateat vos, quia vnus dies apud dominum, sicut mille anni, & mille anni sicut vnus dies. Non tardat dominus promissis, sed patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam reuerti. Aduenit autem dies domini ut sur, in qua cæli magno impetu transierint, elementa vero calore soluentur, & elementa ignis ardore tabescunt. Vos autem charissimi, dixit Iudas apostolus, memores estote verborum quæ prædicta sunt ab apostolis domini nostri Iesu Christi, quæ dicebant vobis, quoniā in nouissimo tempore venient illusores secundum sua desideria ambulantes impietati. Hi sunt qui segregant semetipsos animalibus, spiritum non habentes. Vos autem charissimi super edificationes vosmetipsos sanctissimæ vestre fidei in spiritu sancto orantes ipsos vos in dilectione dei seruate expectantes misericordiam domini nostri Iesu Christi in vitam æternam. Et hos quidem arguite iudicatos, illos vero saluate de igne rapietes. Alii autem miseremini in timore, odiētes eam quæ carnalis est maculata tunicā. Nullus enim sacerdotum cānam alieno committat iudicio, nisi ad sedem apostolicam fuerit appellatus, sed vnusquisque coprouinciales iudices & notos habeat, nisi aliquam vim temerariæ multitudinis illic timuerit, aut infestos, aut suspectos inibi iudices habuerit, pro quibus causis ad maioris autoritatis iudices, & ad alias prouincias appellare, & venire concessum est. Oia ergo quæ aduersus absentes in omni negotio aut loco agunt aut iudicant omnino vacuent, quoniā absentem nullus addicit, nec vlla lex dānat, facile ergo homo hominem fallere potest, non tamen deum, cuius oculus oia nuda sunt & aperta. Vnde ait propheta. Dominus nouit cogitationes hominum quoniam vanæ sunt. Sapiens ergo non est qui nocet, nec quicumque mali vult quod fidelis est, aut cuius insidias machinat. ¶ Hortamur fratres, & monemus tuam dilectionem, ut omnes semper prout melius potueris adiuues, confortes & consolers, & sacramenta super quibus hæc sancta Romana ac vniuersalis ecclesia consuleret voluisti fieri prohibeas, & neminem vnquam infestes, aut noceas. Hæc frater ad reliquos fratrum notitia tua faciat sanctitas peruenire, ut omnes hæc mala caueant, & sicut generaliter tam ab ipso domino quam a sanctis & reliquis apostolicis viris, & cæteris patribus sunt prohibita, ita generaliter ab omnibus custodiant. Bene valere beatitudinem tuam semper optamus, & sacris virtutibus proficere te desideramus, frater charissime atque amantissime. Data. XI. Calendas Iunij, Maximo & Decio. IIII. consulibus.

Incipiunt decreta Lucij pape

D
Anno domini
278. Gallo
huliano
imperato
re regnare

llectissimis fratribus omnibus episcopis partibus occidentalibus tam Gallis quam Hispanis consistitibus, Lucius episcopus in domino salutem. Literas dilectionis vestre quas ad beati Petri apostoli sedem pro vestri causa negotij misistis, libenter suscepimus, sed de vestris afflictionibus non modice contristati sumus. Significastis enim vos tam a quibusdam non rectam fidem tenentibus, sed erroribus implicitis, quam & ab alijs eos imitatoribus vos persequi & infamari, atque vestras ecclesias suis dotibus, & fidelium oblationibus expoliari, vestrosque ministros nimis vexari, & ideo multos a vobis & a recta fide discedere, quoniam eis non potestis defensionem impedere nec ea que necessaria sunt ministrare. Nolite mirari fratres si vos maliuoli & impij persequuntur, cum ipsum Christum caput nostrum sint persecuti, vnde & consolatricem ipsam habetis veritatem, quæ ait. Si patrum familias Belzebuth vocauerint, quanto magis domesticos eius: Ipsa iteque consolans nos, loquitur dicens. Si de hoc mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret, sed quia non estis de hoc mundo, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. Propter tales fratres hortamur vos sicut & in hac sancta ecclesia constitutum habemus, ut semper testes vobiscum sacerdotes & diaconos habeatis, & licet conscientiam sufficere possit propria, tamen propter maliuolos, iuxta apostolum etiam testimonium vos oportet habere bonum ab his qui foris sunt. ¶ Quoniam & in hac sancta sede constitutum habemus, ut duo presbyteri, vel tres diaconi in omni loco episcopo non deserant propter testimonium ecclesiasticum. Episcopi ergo non sunt leuiter accusandi vel detrahendi, quia iniuria eorum ad Christum pertinet, cuius vice & legatione funguntur in ecclesia. Vnde vobis omnibus & quod vobiscum sunt in nostro solatio, sicut & olim factum inuenimus, constitutum placuit, ut criminatos maiorum natu per alios non fiant, nisi per ipsos qui crimina intendunt, si tamen ipsi digni & irreprehensibiles apparuerint, & actis docuerint publicis omni se carere suspicionem atque inimicitiam & irreprehensibilem fidem ac conversationem